



Akreditacija:

Doprinosi povjerenju u graditeljstvo i izgrađeni okoliš



Svjetski dan akreditacije

9. lipnja 2017.

(#WAD2017)

Akreditacija: Doprinosi povjerenju u graditeljstvo i izgrađeni okoliš

Dana 9. lipnja 2017. godine obilježava se Svjetski dan akreditacije kao jedna globalna inicijativa koju su zajednički pokrenuli Međunarodni akreditacijski forum (IAF) i Međunarodna organizacija za akreditaciju laboratorija (ILAC) u cilju podizanja svijesti o značaju akreditacije. Ovogodišnja tema bavi se načinom na koji akreditacija pomaže stručnjacima u graditeljskoj industriji, počevši od izvođača radova, proizvođača, preko projektanata, arhitekata, građevinskih inženjera pa do regulatora.

Norme i akreditirano ocjenjivanje sukladnosti su tržišni instrumenti koji se u građevinskom sektoru mogu koristiti u području građevinskih proizvoda i materijala, graditeljskih tehnika i prakse, sigurnosti na radu, utjecaja na okoliš, pa čak i u području digitalne tehnologije u pametnim zgradama.

Građevinski sektor je složen i izrazito konkurentan te pred tvrtke koje žele povećati prihode i smanjiti troškove, istovremeno unaprjeđujući kvalitetu gradnje i vodeći računa o sigurnosti na radu, stavlja brojne izazove. Akreditacija pomaže građevinskom sektoru u kontroli rizika, unaprjeđenju efikasnosti, dokazivanju poštivanja propisa te pružanju povjerenja u lanac nabave.



O čemu treba voditi računa?

- Da li su zgrade u kojima živimo i radimo sigurne?
- Postoje li mjere kojima se na gradilištima jamči sigurnost na radu?
- Kako možemo biti sigurni da sirovine i građevinski proizvodi ispunjavaju zahtjeve te da su odgovarajuće kvalitete?
- Kako znamo da su zgrade sigurne od požara, poplava, urušavanja, slijeganja tla, vibracija?
- Kako možemo vjerovati tvrdnjama vezanim za utjecaj na okoliš i održivost graditeljskih projekata?

Građevinski sektor je značajan za gospodarski razvoj, stvaranje radnih mjesta i okoliš. Procjenjuje se da će do 2030. godine promet u graditeljstvu u svijetu porasti za 85% na 15,5 triliona USD¹. Taj porast predvodit će razvijene zemlje koje se oporavljaju od gospodarske nestabilnosti i zemlje u razvoju u kojima je industrijalizacija u tijeku. Zbog porasta stanovništva u svijetu, kao i činjenice da polovica tog stanovništva živi u gradskim područjima, potreba za poslovnom i privatnom gradnjom i infrastrukturom raste. Istovremeno, prisutni su problemi smanjenja prirodnih resursa, nedostatka javnih i privatnih sredstava, kao i zahtjevi u pogledu utjecaja na okoliš i dugoročne održivosti graditeljskih projekata.

Akreditacija može ovom sektoru pomoći u zadovoljavanju potreba za pametnijom, čistom i sigurnijom gradnjom pružajući jamstva u pogledu zaštite na radu na gradilištima, kvalitete i porijekla građevinskih proizvoda i materijala, energetske učinkovitosti zgrada, kvalitete projektantskih i arhitektonskih usluga, sigurnosti električnih i plinskih instalacija, kao i dugoročne održivosti zgrada.

Natječaji za izgradnju u Sjevernoj Irskoj zahtjevaju certifikaciju sustava upravljanja okolišem

U Sjevernoj Irskoj, u svim natječajima Agencije za javnu nabavu (CoPE) obavezan uvjet je da glavni izvođači radova koji se prijavljuju na natječaj moraju imati i održavati sustav upravljanja okolišem (EMS) certificiran od treće strane koja je akreditirana. Agencija je taj uvjet uvela kako bi se smanjio utjecaj graditeljstva na okoliš te osiguralo da izvođači radova poštuju važeće zakone i propise.

Glavni direktorat za nabavu (CPD) zajedno s Agencijom za javnu nabavu odobrava i prihvaća certifikate EMS-a izdane od treće strane pod uvjetom:

- da su zasnovani na priznatoj normi - na primjer, ISO 14001,
- da su fokusirani na gradnju, uključujući inspekcije gradilišta i
- da je treća strana koja izdaje certifikat akreditirana.

¹PwC Global Construction 2030

Koja je uloga akreditacije?

Akreditacijom se, sukladno međunarodnim normama, utvrđuje tehnička kompetentnost, integritet i nepristranost organizacija koje pružaju usluge ocjenjivanja sukladnosti kao što su ispitivanja, umjeravanja i inspekcija.

Akreditacija je nepristran i objektivan proces koji predstavlja najjednostavniji, najtransparentniji i najprihvaćeniji način davanja vjerodostojnih i pouzdanih rezultata ocjenjivanja sukladnosti.

Akreditacijska tijela u većini zemalja osnovana su kako bi se osiguralo da je rad tijela za ocjenjivanje sukladnosti pod nadzorom kompetentnog tijela. Međunarodno priznata akreditacijska tijela, čija je kompetentnost provjerena kroz proces uzajamnog ocjenjivanja, potpisuju međunarodne sporazume kojima se olakšava prihvaćanje proizvoda i usluga izvan granica, stvarajući tako jednu globalnu infrastrukturu za potporu regulatornog odobravanja u području trgovine i stvaranja povjerenja na tržištu.

Potpisivanje ovih sporazuma organizira IAF, u području akreditiranja certifikacijskih tijela i tijela za verifikaciju/validaciju, i ILAC, u području akreditiranja laboratorija i inspeksijskih tijela.

Ovaj sustav doprinosi uspostavljanju dosljednosti rada akreditacijskih tijela u cijelom svijetu, kao i održavanju međunarodnih normi u tim tijelima. Zahvaljujući tome, proizvodi i usluge ispitani jednom u okviru IAF-a i ILAC-a mogu biti prihvaćeni bilo gdje s jednakim povjerenjem.

Švedska uprava se oslanja se na akreditiranu certifikaciju osoblja u osiguravanju kvaliteta izgrađenog okoliša

Švedsko tijelo Boverket – Švedski državni odbor za stambena pitanja, graditeljstvo i prostorno planiranje koristi tijela za certifikacija osoblja akreditirana prema ISO/IEC 17024 u cilju osiguravanja kompetentnosti u sljedećim područjima:

- Ekspert za energetske potrošnje zgrada sukladno propisu BFS 2011:9
- Ekspert za osiguranje kvalitete u tijeku gradnje zgrada sukladno propisu BFS 2011:14
- Ekspert za ventilacijske sustave u zgradama sukladno propisu BFS 2011:16
- Ekspert za zaštitu od požara u zgradama sukladno propisu BFS 2011:17
- Ekspert za kulturne vrijednosti za zgrade sukladno propisu BFS 2011:16
- Ekspert za pristupačnost u zgradama sukladno propisu BFS 2011:18

Koje su prednosti akreditacije?

Za državna i regulatorna tijela

Akreditacija je dobro organiziran proces pomoću kojeg je moguće dokazati da organizacije ispunjavaju svoje regulatorne obveze. Njome se također:

- Smanjuje potreba za angažiranjem stručnog osoblja u tijelima državne i lokalne uprave. Akreditacija tijelima državne uprave pruža povjerenje da se mogu osloniti na komercijalne organizacije koje pružaju usluge ocjenjivanja i inspekcije u sektoru graditeljstva.
- Omogućavaju inovacije i širenje dobre prakse.
- Razvija konkurentnije gospodarstvo kroz međunarodno prihvaćanje certifikata i ukidanje tehničkih prepreka trgovini.
- Razvija lanac dobavljača i povjerenje javnosti u aktivnosti koje mogu utjecati na povjerenje javnosti, zdravlje i sigurnost ili okoliš.

Osiguravanje veće sigurnosti na gradilištima u Dubaiju

Tijela lokalne uprave, Odjel za javno zdravlje i sigurnost i Odjel za graditeljstvo u Dubaiju propisuju obveznu periodičnu inspekciju opreme za dizanje, uključujući dizalice i kranove, od strane akreditiranih inspeksijskih tijela. Time se pruža podrška regulatoru i jamči veća sigurnost na radu.

Poboljšanje u osiguravanju kvalitete stanovanja u javnom sektoru u Hong Kongu

Služba za stambena pitanja u Hong Kongu godišnje u prosjeku izgradi 20.000 stanova za javni sektor u Hong Kongu. Kvaliteta građevinskih materijala i elemenata od ključnog je značaja kako za samu Službu tako i za graditeljsku industriju, s obzirom da bi ponavljanje radova u slučaju neispunjavanja zahtjeva imalo brojne negativne posljedice u vidu utrošenog vremena, troškova, sigurnosti i ugleda. Služba za stambena pitanja u potpunosti prepoznaje da certifikacija proizvoda omogućava kontrolu kvalitete od osnovne razine, pa na više, kao i viši stupanj osiguranja kvalitete kroz češće provjere koje vrši kompetentno neovisno certifikacijsko tijelo.

Kao rezultat, Služba za stambena pitanja propisuje obvezno korištenje certificiranih proizvoda za deset građevinskih materijala u svojim projektima. Pored tih građevinskih materijala koje propisuje Služba za stambena pitanja, razvijene su, ili se razvijaju, i druge certifikacijske sheme za certifikaciju proizvoda (npr. čelična armatura, boje, mehaničke spojke, agregatni proizvodi, itd.) na zahtjev različitih zainteresiranih strana. Certifikacija proizvoda predstavlja pouzdan način osiguranja kvaliteta proizvoda u cijelom procesu proizvodnje, od nabave sirovina, preko proizvodnje, inspekcije i odabira uzoraka, do ispitivanja, sljedivosti, itd. zahvaljujući čemu se omogućava korištenje kvalitetnih certificiranih građevinskih proizvoda u graditeljskim projektima.

Koje su prednosti akreditacije?

Za građevinske tvrtke

- Povjerenje da su proizvedeni proizvodi i sirovine sigurni te da su u skladu sa specifikacijama čime se smanjuje mogućnost kašnjenja, neispravnosti proizvoda, kao i troškovi proizvodnje.
- Zaposlenicima pruža sigurnost na radu.
- Ocjenjivanje koje provodi akreditacijsko tijelo može poslužiti u demonstraciji dubinske analize kao dokaz dužne pažnje u slučaju tužbi.

Kompetentnost građevinskog nadzora na Novom Zelandu potvrđuje se akreditacijom

Službe za tehnički pregled objekata (BCA) na Novom Zelandu koje vrše tehnički pregled i inspekciju objekata moraju biti akreditirane da bi dokazale svoju kompetentnost i nepristranost. Akreditacija se dodjeljuje na osnovu normi i kriterija koje objavljuje Ministarstvo gospodarstva, inovacija i zapošljavanja (MBIE). Cilj akreditacije je unaprjeđenje kontrole i poticanje bolje prakse u projektiranju i regulatornoj kontroli građevinskih objekata.

Za proizvođače građevinskih proizvoda

- Pouzdana mjerenja, ispitivanja i inspekcije sukladno najboljoj praksi u cilju ograničavanja neispravnosti proizvoda, smanjenja vremena neoperativnosti i kontrole troškova proizvodnje.
- Akreditacija prema međunarodno priznatim normama može osigurati konkurentnu prednost i omogućiti pristup izvoznim tržištima.
- Akreditaciju priznaju regulatorna tijela pa ona može olakšati procese odobravanja
- Ocjenjivanje koje provodi akreditacijsko tijelo može poslužiti u demonstraciji dubinske analize kao dokaz dužne pažnje u slučaju tužbi.

Tijela javne i lokalne uprave u Japanu koriste akreditirane ispitne laboratorije u proizvodnji gotovog betona i građevinskih materijala za javne radove

U Japanu je Sustav akreditiranja ispitnih laboratorija sukladno propisima JIS-a (Nacionalni sustav akreditiranja Japana, JNLA) usvojen kao zahtjev za neovisna tijela za ispitivanje u specifikacijama ili smjernicama za ispitivanje čvrstoće betona i ispitivanje metalnih materijala zatezanjem koje izdaju tijela javne i lokalne uprave.. Na osnovu tih zahtjeva, na primjer u proizvodnji gotovog betona i građevinskih materijala, ispitni laboratoriji se akreditiraju prema ISO/IEC 17025 tako da mogu pružiti povjerenje u rezultate svojih ispitivanja i na taj način doprinijeti sigurnosti javnih građevinskih radova i izgrađenog okoliša.

Koje su prednosti akreditacije?

Za vlasnike i upravitelje objekata

Vlasnici poslovnih objekata i upravitelji objekata dužni su osigurati sigurno i efikasno okruženje. Upravitelji objekata koriste usluge vanjskih izvođača radova koji pružaju usluge ispitivanja, inspekcije i certifikacije u cilju praćenja sigurnosti izgrađenog okoliša.

Akreditacija im pomaže da odaberu pružatelje tih usluga u koje mogu imati povjerenje.

To mogu biti usluge ispitivanja uzoraka azbesta, bakterije legionele, akustike, buke i kvalitete zraka. Tu također spada i certifikacija montera obnovljivih izvora energije, ugradnja alarma i sigurnosnih sistema, inspekcija zaštite od požara, provjera prisustva azbesta, procjena rizika od legionele, inspekcija posuda pod tlakom i liftova.

Jamčenje sigurnosti posuda pod tlakom u Južnoj Africi

Ministar Ministarstva za rad (DoL) priznaje korištenje inspekcije zasnovane na riziku (RBI) koju provode oni koji su zaduženi za posude pod tlakom i parne kotlove u industriji. Ti propisi se donose kroz program akreditacije kojim se priznaje da tijela za certifikaciju certificiraju sustave upravljanja inspekcije zasnovane na riziku. Prednosti za industriju su smanjenje vremena neoperativnosti te potencijalno niže premije osiguranja.

Za potrošače

- Povjerenje u sigurnost postojećih i novih objekata i komunalne infrastrukture.
- Povjerenje u tvrdnje o održivosti, ekološkoj i energetske učinkovitosti poslovnih i stambenih objekata.

Ispitivanje kvalitete građevinskih proizvoda i materijala u UK

Ispitni laboratoriji rade u području građevinskih materijala (kao što su beton, agregati, cement, zemlja, bitumenski materijali, krovni materijali, stijene i prirodni kamen, stolarija, čelik), građevinskih proizvoda (kao što su prometni znakovi i rasvjetni stupovi, podovi, neelektrični kuhinjski pribor i posude, prozori, stakla i vrata, cijevi i ventili, vodoinstalaterske komponente, ventili, cijevi i vodomjeri, svjetla za vozila, sijalice i reflektori, boje i lakovi, keramika, alati, umjetne podloge za sportske terene i dječja igrališta), kao i u području geotekstila, ispitivanja bez razaranja, inženjerskih materijala, strojeva i konstrukcija, akustike, ispitivanja curenja zraka, u cilju jamčenja povjerenja u lanac nabave.

Umjerni laboratoriji specijaliziraju se za akustiku, dimenzije, masu, gustoću, zapremine, snagu i silu, elektrotehniku, tlak, protočnost, temperaturu i vlažnosti.

Dodatne informacije

Na www.publicsectorassurance.org/topic-areas/construction možete pronaći primjere kako tijela državne i lokalne uprave i regulatori koriste akreditaciju u građevinskom sektoru u cilju ostvarivanja pozitivnih rezultata.

Dodatne informacije o ILAC-ovom sporazumu o međusobnom priznavanju (ILAC MRA), kao i popis potpisnika možete naći na ILAC-ovoj internetskoj stranici:

<http://ilac.org/ilac-mra-and-signatories/>

Dodatne informacije o IAF-ovom multilateralnom sporazumu o međusobnom priznavanju (MLA), kao i popis potpisnika možete pronaći na IAF-ovoj internet stranici:

http://www.iaf.nu//articles/IAF_MEMBERS_SIGNATORIES/4s.



Sekretarijat ILAC-a

Tel: +612 9736 8374

Email: ilac@nata.com.au

Internet stranica: www.ilac.org



@ILAC_Official



<https://www.youtube.com/user/IAFandILAC>



Sekretarijat IAF-a

Tel: +1 (613) 454 8159

Email: iaf@iaf.nu

Internet stranica: www.iaf.nu



@IAF_Global



<http://www.linkedin.com/company/international-accreditation-forum-inc>



<https://www.youtube.com/user/IAFandILAC>